

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СУБОТА
13 вересня
2003 року

№ 172 (3172)

ФОТОФАКТ

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Міжнародне свято «Музи Ольвії», приурочене до закінчення археологічного сезону, відбулося в Миколаївській області.

На знімку: театралізоване дійство «Картинки древньої Ольвії» у виконанні театру танцю «Ритми планети».

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Народні обранці мають визначати основні засади

Ранкове засідання 12 вересня

Як відомо, за Конституцією, засади внутрішньої і зовнішньої політики визначає найвищий законодавчий орган України. Однак протягом останніх років парламент фактично був відсторонений від прийняття базових рішень, які можуть істотно впливати на життя наших співгромадян. А тому народний депутат, лідер фракції Соціалістичної партії України Олександр Мороз запропонував прийняти закон «Про визначення Верховною Радою України засад внутрішньої і зовнішньої політики». Законопроект, зокрема, передбачає, що парламент кожного скликання на початку своєї каденції постановою визначає напрями майбутнього руху держави. І не тільки у зовнішній політиці, а й в економіці.

(Закінчення на 2-й стор.).

ЗУСТРІЧІ

Рух до ЄС є стратегічним

Питання, пов'язані з європейською інтеграцією України, було обговорено вчора під час зустрічі Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з членом Європейської комісії Гюнтером Ферхойгеном. За словами Володимира Литвина, євроінтеграційний потенціал домінує сьогодні у Верховній Раді. «Я думаю, що це цілком відбиває настрої в українському суспільстві, — зазначив Голова ВР. — Є певні тактичні моменти в українському парламенті, зокрема, пов'язані з інтеграцією до Єдиного економічного простору, але якщо аналізувати позицію Верховної Ради, то, думаю, вона повністю відповідає стратегічному курсу, спрямованому на Європейський союз». Володимир Литвин також нагадав, що у травні цього року Верховна Рада ухвалила постанову, де зафіксовано, що участь України у Єдиному економічному просторі не повинна спричинити обмеження суверенітету держави і перешкоджати здійсненню її євроінтеграційних планів. Під час розмови голова парламенту також наголосив на великій увазі, яку український парламент приділяє співробітництву з парламентами країн — членів ЄС і Європейським парламентом.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Джон-Сінгер САРДЖЕНТ
(1856—1925 рр.)

Портрет леді Еньо (1892 р.)

Полотно, олія.
Національна галерея Шотландії.

Азарт і артистизм

Те, що фізкультурники і кіномитці святкують в один день — збіг не такий уже й смішний, ба навіть прикметний. Хоча б тому, що нині нашому спорту вочевидь не вистачає артистизму, а нашому кінематографу ще більше бракує спортивного азарту. А ці речі в природі прагнуть рівноваги. Навіть у нас. Навіть тепер. Цей знімок недавно зроблено у знаменитому місці — в Одесі, біля підніжжя пам'ятника Рішельє, на тих самих Потьомкінських сходах, де починався не лише український, а й світовий кінематограф. Справді, кіно як мистецтво народилося в тій дитячій колясці, що летіла вниз оцими сходами у фільмі Ейзенштейна «Броненосець «Потьомкін». У Голлівуді кілька разів спробували повторити епізод з польотом коляски — вбого! А юні одесити запросто повторюють цей політ на велосипедах. Вони роблять це з суто спортивного інтересу і з суто одеським артистизмом. Можливо, з того поєднанння колись щось знову народиться.

А про сучасні кінореалії славної Одеси читайте сьогодні на 5-й сторінці.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Сьогодні:

День українського кіно

«Голос України» вітає кіномитців із святом. Державні нагороди є підтвердженням важливості доробка режисерів, акторів, операторів — кожного, хто творив це велике диво Кіно. Указом Президента України нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня кінорежисера Хема Салганіка, удостоєно почесних звань, зокрема, «Заслужений діяч мистецтв України», кінорежисерів Олександра Амєліна, Станіслава Клименка, Володимира Хмельницького, Сюзанну Шаповалову та інших. Надано також звання «Заслужений артист України» багатьом акторам кіно.

(Продовження теми на 5-й стор.).

День фізичної культури і спорту

«Голос України» бажає всім міцного здоров'я. Тих, хто допомагає нам бути завжди в добрій фізичній формі, своїм указом Президент України відзначив різними нагородами. Серед лауреатів — голова Дніпропетровської обласної ради спортивного товариства «Україна» Василь Дуплій, тренер-викладач Республіканської школи вищої спортивної майстерності Кримської автономії Володимир Черченко, вчитель-тренер Київського спортивного ліцею-інтернату Вадим Гладун, державний тренер збірної команди України з плавання Ганна Кокоша та інші.

У НОМЕР

■ *Завтра в мексиканському місті Канкун завершується міністерська конференція Світової організації торгівлі, участь у якій бере делегація України на чолі з першим віце-прем'єром Миколою Азаровим.* Верховну Раду представляє народний депутат Сергій Касьянов. "Добре, що в делегації є представник парламенту, — зазначив він в інтерв'ю журналістам. — Але якби до неї входили експерти та фахівці з різних питань, вони могли б брати участь у роботі всіх груп. Це сприяло б подальшому виробленню національної політики, відпрацюванню не лише законодавчого забезпечення економічного розвитку країни, а й розвитку тих інституцій, які гарантували б дієвість нового економічного законодавства відповідно до вимог СОТ".

■ *Уряд Японії прийняв рішення про надання безвідплатної допомоги на суму близько 40000 доларів США 5-й міській лікарні Кременчука.* Учора її головний лікар Анатолій Кірічек та посол Японії в Україні Кіщиро Амае підписали відповідний контракт. Кошти підуть на закупівлю нового реабілітаційного обладнання для «чорнобильського» відділення, а також міні-автобуса для транспортування хворих.

П`ята міська лікарня Кременчука — єдина в Полтавській області, що має «чорнобильське» відділення. У ньому проходять лікування постраждалі внаслідок аварії на ЧАЕС.

■ *У Луцьку відбулося урочисте відкриття Генерального консульства Республіки Польща.* Воно обслуговуватиме населення Волинської, Житомирської і Рівненської областей. Генконсульство виконуватиме консульські функції в повному обсязі: в галузі інформації, культурних і наукових зв'язків, міждержавного співробітництва. Звичайно, видаватиме візи. Очолює його 56-річний дипломат Войцех Галонзка. Він славіст, доктор наук, 20 років працював викладачем Ягеллонського університету у Кракові. В рамках відкриття у сквері на вулиці Глушець відбувся виступ вуличного театру КТО з Кракова з виставою «Мазепа». Театральне видовище просто неба є результатом співпраці акторів та музикантів театру КТО (Краків), Експериментального театру (Київ) та театру Воскресіння (Львів). З цією роботою краківських митців уже ознайомилися глядачі Києва і Львова, **повідомляє наш власний кореспондент Микола ЯКИМЕНКО.**

■ *У Дніпропетровську відкрито нове поліклінічне відділення 20-ї міської лікарні, де створено денний стаціонар з терапевтично-реабілітаційними кабінетами.*

Поліклініку відкрито у мікрорайоні з населенням майже десять тисяч осіб, а найближча лікарня — за 10 кілометрів. Нове відділення споруджено на виконання міської програми забудови й облаштування околиць обласного центру. Нині споруджують такі лікувальні заклади в Самарівці та Чаплях — у північному та східному передмістях Дніпропетровська, **повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.**

ЧИТАЙТЕ:

Відкрито нову ділянку об'їзної дороги «Луганськ—Мілове», що з'єднує Луганську і Ростовську області

ПОЛІТИКА

Уряд чекає оцінки за врожай

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Вечірнє засідання 11 вересня

На пропозицію фракції «Наша Україна» народні депутати вшанували хвилиною мовчання пам'ять американців, котрі загинули два роки тому під час нападу терористів на Всесвітній торговельний центр у Нью-Йорку.

Після голосування постанов про обрання та звільнення суддів, зокрема, й за подання Генеральної прокуратури України про одержання згоди на зупинення повноважень судді місцевого суду Запорізького району Запорізької області Ольги Євсеєвої, депутати схвалили кілька законів із пропозиціями Президента. У новій редакції, частково врахувавши пропозиції глави держави, прийнято закон про третейські суди (арбітраж). З нього, зокрема, виключено норму, за якою третейському суду передавався розгляд трудових спорів. Верховна Рада врахувала і пропозиції глави держави до закону про наукову та науково-технічну діяльність, прийнявши його в новій редакції. Із закону виключено положення, за яким з 1 січня 2007 року пенсії науковцям мали призначати лише за наявності в них наукового ступеня. А перелік посад наукових працівників наукових установ та організацій дозволено встановлювати Кабінету Міністрів.

Депутати також погодилися з пропозиціями Леоніда Кучми до Закону «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Згідно зі схваленою новою редакцією закону, до регуляторних органів віднесено Президента України, Верховну Раду, Кабінет Міністрів, Нацбанк, Нацраду з питань телебачення і радіомовлення, інші державні органи та центральні органи виконавчої влади. Депутати врахували пропозицію глави держави, за якою Президент має право приймати рішення про зупинення дії регуляторного акта та визнання його неконституційним.

У новій редакції з пропозиціями Президента прийнято і зміни до деяких законодавчих актів України з питань професійно-технічної освіти. Ними, зокрема, встановлено, що безоплатна професійно-технічна освіта на конкурсній основі у межах державного замовлення здобувається лише у державних і комунальних вищих професійно-технічних училищах та центрах професійної освіти. На пропозицію глави держави із закону виключено норму, яка передбачала для ПТУ деякі податкові пільги.

У першому читанні прийнято закон про молоко та молочні продукти. Цей документ передбачає, що атестація діяльності з виробництва та переробки молока проводитиметься раз на п'ять років.

Водночас депутати не погодилися з пропозицією свого колеги — члена фракції Компартії Адама Мартинюка — проводити голосування не раз на тиждень, у четвер, а щодня, після кожного розглянутого законопроекту. Проект передбачав внести зміни до Регламенту Верховної Ради.

Не пройшов і жоден варіант парламентської постанови стосовно діяльності уряду під час проведення цьогорічних весняно-польових робіт, збирання врожаю. В одному з варіантів запропоновано визнати роботу уряду в цій сфері недостатньою, в іншому — незадовільною, але жоден варіант не здобув підтримки. Тож профільному аграрному комітету доручено до наступного голосування розробити узгоджений проект постанови.

Юліана ШЕВЧУК.

Можливі лавиноподібні процеси

Голова Верховної Ради Володимир Литвин не виключає, що в разі відкликання фракцією СДПУ(о) заступника глави парламенту Олександра Зінченка з його посади можливий процес зміни усього керівництва Верховної Ради.

В інтерв'ю журналістам В. Литвин нагадав, що керівництво парламенту обиралося пакетом і, якщо питання відкликання О. Зінченка з посади буде ставитися, це, на його погляд, може спричинити «лавиноподібні процеси». Відповідаючи на запитання, чи не є виключення О. Зінченка з СДПУ(о) і його можливе відкликання з посади початком процесу з відкликання усього керівництва, В. Литвин сказав: «У мене такої інформації немає». Сам же факт виключення О. Зінченка з СДПУ(о) глава парламенту коментувати не став, зауваживши, що це внутрішня справа партії.

Перспектива є

Учора Перший заступник Голови Верховної Ради Геннадій Васильєв зустрівся із заступником голови уряду Республіки Хорватія Гораном Граніче. Під час зустрічі йшлося про стан і перспективи розширення українсько-хорватського співробітництва на всіх рівнях.

Ліцензія № 1000

Її вручено у Національній раді з питань телебачення і радіомовлення директорові телерадіопрограм Верховної Ради Миколі Орловському, який сказав журналістам:

— Ліцензія чинна протягом 10 років. Відтепер парламентське телебачення матиме 14 годин ефірного мовлення на супутникових і кабельних каналах.

Нині завершується організаційний період. Обладнано нову апаратну для прямої трансляції пленарних засідань ВР. У сесійній залі встановлено сім відеокамер дистанційного управління.

Велику надію парламентські тележурналісти покладають на завершення адміністративної будівлі по вул. Садовій, 3, де вже виконують опоряджувальні роботи. Там працюватимуть дві стаціонарні телестудії Верховної Ради.

— Телеглядачі, — каже Микола Орловський, — вже оцінили такі програми, як «Парламент», «Парламентський вісник», «Парламентський день», плідну співпрацю з Національним радіо та радіо «Ера». Коли запрацюють телестудії ВР, нарікань на інформаційний «парламентський голод» не буде, зможуть проявити себе і висококопрофесійні журналісти.

Анатолій КАРАСЬ.

Народні обранці мають визначати основні засади

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Парламентарії привітали з днем народження колегу Лілію Григорович.

Ранкове засідання 12 вересня

(Початок на 1-й стор.).

Щоправда, запропонований документ викликав суперечливі точки зору. Власну позицію продемонстрували, зокрема, представники блоку «Наша Україна» Володимир Яворівський, Юрій Кармазін і Тарас Чорновіл. З іншого боку, законопроект дав нагоду опозиції під час обговорення вже вкотре розкритикувати проведення реформ в Україні і Президента Леоніда Кучму.

На ранковому засіданні пролунала низка заяв і депутатських запитів. Окрім того, народні обранці перенесли розгляд законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» (нова редакція)» на 30 вересня.

Олена ГОРБУНОВА, Володимир КОРОЛЮК.

Втручання влади заважає громадянам

Головним чинником, який заважає тому, щоб вибори в Україні відповідали міжнародним стандартам, є втручання влади у виборчий процес. На думку експертів (а це народні депутати, аналітики, держслужбовці), вибори лише частково виконують основну демократичну функцію — участі громадян у державних справах.

Такі висновки соціологічного дослідження було оприлюднено вчора на конференції «Виборче законодавство і практика та їх відповідність європейським стандартам», що відбулася у Верховній Раді. Її провели парламентські комітети з питань євроінтеграції і держбудівництва та місцевого самоврядування, фонд «Демократичні ініціативи», Інститут євроатлантичного співробітництва, Проект «Вибори та політичні процеси» Агентства США з міжнародного розвитку.

«Актуальність цієї теми зумовлена тим, що великого значення в процесі входження України до спільноти європейських держав набуває проблема приведення національного виборчого законодавства та практики проведення виборів у відповідність з європейськими стандартами», —зазначив «ГУ» президент фонду «Демократичні ініціативи» Ілько Кучерів. Учасники конференції обговорили питання проведення виборів відповідно до міжнародних стандартів, удосконалення виборчого законодавства, практичної реалізації законодавчих гарантій рівноправності учасників виборчого процесу тощо. Цікаві й деякі інші результати згаданого соцопитування: експерти майже одностайно висловилися за обрання Президента України прямим всенародним голосуванням.

Уклін тобі, слово!

ФОРУМ

Видавці, автори, шанувальники книги стали рівноправними дійовими особами свята Слова у Львові. Учасників десятого форуму видавців телеграмою привітав Президент України Леонід Кучма.

Попри урочистість, говорили передусім про наболіле. Чому в Україні немає жодного видавництва із статусом національного? — поставив питання руба директор видавництва «Веселка» Ярема Гоян. Адже держава має дбати про захист національного інформаційного простору і через видавничу справу також.

У рамках форуму відбулося нагородження переможців у різних номінаціях. Відзначили і журналістів, які популяризують друковане слово. Без рецензування книгу важко продати, зазначали видавці і книгорозповсюджувачі. Серед переможців конкурсу «Сила слів» — наш колега Віталій Жежера. Як і інші представники ЗМІ, він отримав у нагороду чек, на який можна придбати книжки.

На свято Слова приходять сім'ями, класами, студентськими групами. Де ще побачиш таке розмаїття недорогих книг?

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Зірка, яка ніколи не згасне

— Віктор Глушков — величина, з якою не можна зрівнятися, але до якої треба наближатися, — зазначив Голова Верховної Ради Володимир Литвин, вшановуючи пам`ять нашого знаменитого земляка. Віктору Михайловичу Глушкову в ці дні виповнилося б вісімдесят. Він засновник вітчизняної інформатики, перший директор Інституту кібернетики, який нині носить його ім'я.

У 30-ті роки минулого століття молодий вчений Віктор Глушков очолив лабораторію обчислювальної техніки при Інституті математики. Де, власне, й було згодом винайдено першу обчислювальну машину. У 1961 році він уже член Академії наук УРСР і очолює Інститут кібернетики.

— Якщо визначати наше минуле, сьогодення та майбутнє через особистості, то в перших рядах сузір`я буде Віктор Михайлович. Сьогоднішня дата — чудовий привід, щоб осмислити місце, роль і призначення науки в нашому житті, — упевнений Голова ВР.

Сталося так, що Україна, забезпечивши прорив у перспективних напрямах розвитку науки, на превеликий жаль, не може зробити їх масовим, повсякденним у житті пересічного українця. Хоча має всі підстави не наздоганяти, а випереджати і навіть диктувати тенденції розвитку в цих сферах.

Яскравий приклад — технічне оснащення Верховної Ради України, аналогів якому немає в жодній країні.

Володимир Литвин зазначив, що під час розгляду проекту держбюджету на 2004 рік буде зроблено все можливе, щоб забезпечити належне фінансування АНУ, яке дало б змогу науці нарешті посісти належне місце в суспільстві.

Вшанувати пам'ять видатного вченого приїхали президент НАНУ Борис Патон, Міністр науки та освіти Василь Кремень, голова Комітету ВР з питань науки та освіти Станіслав Ніколаєнко, академіки та члени Національної академії наук.

Олена ГОРБУНОВА.

Перша випічка «депутатського» хлібозаводу

Минулої суботи в Тетієві поновив роботу хлібозавод. Досі в райцентр, як і в район, хліб завозили — з Києва та Білої Церкви. Тепер є свій.

Назвали люди це підприємство «депутатським»: його відкрито завдяки зусиллям нашого народного депутата **Григорія БОНДАРЕНКА**. Під час виборчої кампанії всюди скаржилися на те, що хліб завізний, тому дорогий і несвіжий. Бондаренко зобов'язався розв'язати цю проблему.

Вдалося залучити до не дуже прибуткової на сьогодні в Тетієві хлібопекарської справи ТОВ «Продальянс» — як виробника і банк «Надра» — як кредитора. Підключилася місцева влада — обласна, районна. І ось настав очікуваний час: перша випічка...

Досі купували буханець навіть за дві гривні. Завезений хліб був найдорожчий в області! Свій коштує гривню дві копійки. Але перша випічка — з торішніх запасів борошна. Згодом буханець коштуватиме дорожче, обіцяють — гривню десять копійок. І що важливо, власний хліб гарячий, смачний.

Потужність першої черги хлібозаводу — 2,5 тонни на добу. Перспективу визначать споживачі. В районі водночас продаватиму і власний хліб, і завізний. Якому буде віддано перевагу, той і залишиться. Сподівання, зрозуміло, на власне виробництво. Його планують нарощувати і випікати в майбутньому щодоби 10—15 тонн продукції. В широкому асортименті. І розраховують виробляти її не лише для свого району, а й для сусідніх, для найближчих сіл Вінниччини.

Тетяна МІЦІНСЬКА, редактор районної газети «Тетіївська земля».

Київська область.

У НОМЕР

Нарощують темпи і отримують додаткові кошти

Залізницями України за червень—серпень цього року на маршрутах далекого сполучення перевезено 34,2 млн. пасажирів, що значно більше, ніж за цей період у 2002 році. Оскільки тепер поїздами подорожує багато людей, то додаткових було 996 вагонів. Окрім раніше задекларованих, з'являлися поїзди, зокрема, на Кримському напрямку. Цього року на сонячний півострів перевезено 1,53 млн. осіб.

Для дітей у літній період було призначено 100 поїздів.

Нині залізниця здійснює й спеціальні маршрути. Наприклад, п'ять поїздів сполучення Донецьк—Москва перевезли 4,9 тис. футбольних уболівальників, що дало можливість отримати додатково близько 800 тис. грн.

Загалом лише за червень—серпень від перевезення пасажирів на маршрутах далекого сполучення залізницями України отримано понад півмільярда гривень.

Ялта під контролем Генпрокуратури

17 кримських татар оголосили голодування, вимагаючи надати їм земельні ділянки для житлового будівництва. Вони попереджають, що в разі невиконання вимог кількість голодуючих щодня більшатиме. Телеграми про початок безстрокової акції розіслано у всі вищі інстанції України. Репатріанти також вдаються до самозахоплення земель на південному узбережжі Криму.

На місце конфлікту виїхав Генпрокурор Святослав Піскун. Він зустрівся з представниками протестуючих та місцевою владою. Ішлося про відоме: більш як три тисячі заяв кримських татар на виділення земельних ділянок для будівництва житла в Ялті селищні ради не розглядають роками, водночас біля моря йде інтенсивна забудова. Керівник Генпрокуратури пообіцяв грунтовно перевірити законність надання земель в Ялті, у триденний строк розглянути всі скарги репатріантів, закликав учасників акцій протесту прибрати тимчасові споруди на захоплених ділянках та поважати закон.

Представники меджлісу погодилися призупинити акцію непокори, однак мешканці «галявин протесту» згортати їх відмовляються.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

СПОРТ

З думкою про майбутнє

Футбол. Учора у Держкомітеті відбулося засідання «круглого столу», тема якого — стан і розвиток дитячого футболу в Україні. Конкретну, конструктивну і дуже корисну розмову вели зацікавлені особи: фахівці з ФФУ, ПФЛ, тренери та керівники дитячо-юнацьких шкіл. У ході обговорення порушили чимало цікавих питань: проблем і нововведення у III чемпіонаті України серед дитячо-юнацьких команд під егідою Дитячо-юнацької футбольної ліги України (ДЮФЛ), виконання професіональними клубами регламенту, зокрема, забезпечення участі своїх ДЮСШ у чемпіонаті ДЮФЛ: наукового забезпечення розвитку юнацького футболу, забезпечення футбольними містечками всіх регіонів України. Вів «круглий стіл» віце-президент ФФУ Анатолій Біденко.

На оновленому «Піонері»

Завтра о 10.00 після реконструкції відбудеться урочисте відкриття стадіону «Піонер» у столиці (вулиця Туполєва, 22-д). У церемонії братимуть участь київський міський голова Олександр Омельченко та генеральний секретар Федерації легкої атлетики України Ігор Гоцул.

В. Б.

ФОТОФАКТ

Обладнання для салонів краси, тренажерних залів, басейнів, професійна та лікувальна косметика експонувалися на міжнародній спеціалізованій виставці «Spa, здоров'я і фітнес», яка відбулася на території Національного комплексу «Експоцентр України» у Києві.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Золоті зернятка

Відійшло літо, а з ним затихли багатоголосі дитячі творчі фестивалі. Відгомонів і Всеукраїнський фестиваль творчості дітей села «Золоте зернятко», що відбувся на Херсонщині в селищі Залізний Порт.

350 сільських дітей із сімнадцяти областей України віком від 6 до 18 років демонстрували вміння співати, танцювати, ліпити та й просто відпочивати, стрибаючи у хвилі Чорного моря. Таку нагоду їм надали організатори фестивалю — Всеукраїнське жіноче народно-демократичне об'єднання «Дія» та Херсонський обласний благодійний фонд «Захист», які забезпечили безплатний проїзд учасників і пільгове перебування на цьому святі.

Здавалося б, що можуть продемонструвати діти, які дуже часто не мають змоги відвідувати музичні школи та мистецькі гуртки? Проте творчі дитячі змагання, які проходили в трьох номінаціях (музичне мистецтво, хореографія та декоративно-прикладне мистецтво), ще раз підтвердили: саме в селі продовжують народжуватися справжні таланти. Інша річ, що потрібно докласти чимало зусиль, аби їх довести до пуття. У цьому й полягає головна мета «Золотого зернятка» — надати можливість дітям з найвіддаленіших куточків України, де матеріальна база дуже слабка, а в багатьох селах навіть не збереглися клуби, показати себе, подивитися на інших своїх однолітків, зробити перший крок у велике мистецтво.

У всіх номінаціях, у трьох вікових категоріях більш як 50 виконавців та юних майстрів прикладного мистецтва отримали нагороди. Медаль володаря гран-прі та статуетка богині перемоги Ніки з логотипом фестивалю стануть предметом гордості в багатьох домівках української глибинки. Особливе захоплення викликав чудовий приз — велика іграшкова синичка з колоском у дзьобику — яскравий символ дитячого свята. Вона нагадуватиме дітям про те, що «синичку в руки» їм вручив Всеукраїнський фестиваль творчості дітей села «Золоте зернятко» і нині вони можуть сміливо вирушати за білим журавлем своєї творчої вдачі.

Олена ГРІНЧЕНКО.

ВІСТІ З ОДЕЩИНИ

Пішли до школи й біженці

Понад 60 хлопчиків і дівчаток, що мають статус біженців, пішли цього року до школи разом з юними одеситами. Сіли за парти української школи одразу троє синів Фатіми, біженки з Іраку, яка разом з малечею знайшла дах над головою та харч у Центрі сприяння сім'ям біженців «Віта». Пішли до школи троє дівчаток біженки з Афганістану Шакіли. Навчаються в одній із шкіл син і донька біженки з Конго Сьюзан... Центр, зважаючи на скрутне матеріальне становище сімей біженців, придбав малюкам одяг та взуття, набори шкільного приладдя тощо.

Об'єдналися каскадери

Філію Міжнародної асоціації професійних каскадерів вирішили відкрити люди цієї мужньої професії в Одесі. Її президентом став Едуард Кожухар, який на недавньому чемпіонаті світу каскадерів став переможцем в одному з найнебезпечніших трюків — «Горіння». Професійне об'єднання, вважають каскадери, не лише візьме на себе відповідальність за організацію трюкового знімального процесу під час створення кінострічок, а й захищатиме права людей, які ризикують здоров'ям і навіть життям, домагатиметься гідної оплати їхньої праці.

Георгій ВОРОТНЮК.

Бригантина на задвірках

На території ВАТ «Ленкузня» вже не перший рік чекає своєї долі недобудована шхуна. Як пояснив Павло Гринюк із відділу маркетингу підприємства, власне «Ленкузня» не має до цього жодного стосунку, вона лише надала майданчик фірмі (назву чомусь забули) для будівництва. Ще у 1992 році конструкція мала стати красивим бригом, подібним до того, на якому Колумб вперше побачив Америку. А цей бриг мав побувати на урочистостях на честь 500-річчя відкриття Америки європейськими підприємцями. Не судилося. Вийшло так, що підприємці, які розпочинали цю справу, нині емігрували дещо в інший бік — землю обітовану. Замість стати бригом конструкцію із суцільного дуба тепер називають «заарештованим майном». А робітники «Ленкузні» із посмішками пригадують, як урочисто освячували початок будівництва представники одразу трьох релігійних конфесій. Виходить, для здійснення мрій сподіватися лише на Господа справді замало...

Анастасія СИРОТКІНА.
Фото автора.

Зовсім звичайна історія...

Таке визначення пролунало під час оприлюднення свідчень у гессенському земельному суді, що у Франкфурті-на-Майні, у справі про обвинувачення семи вихідців з України, а нині громадян Німеччини в нелегальному утримуванні людей, торгівлі живим товаром, відмиванні брудних грошей, несплаті податків. Здається, нинішнє покоління німців починає вивчати географію України не за підручниками, а за місцем народження підсудних її громадян: Київ, Черкаси, Полтава, Кременчук, Житомир, Вінниця... Та й за суто українськими прізвищами обвинувачуваних, які, за тутешніми правилами заборонено називати в пресі, важко переплутати, звідки хлопці родом. В обвинуваченні, котрі зачитували під час першого судового засідання упродовж чотирьох годин, членів групи, найстаршому з яких 40 років, названо бандою. А за освітою підсудні — інженер, економіст, учитель, водій...

Сир у мишоловці

Колишній київський учитель фізкультури 40-річний Олександр Л., знаний у тутешніх відповідних колах, як «Алекс», емігрував до Німеччини 13 років тому. Невдовзі, коли він вирішив зайнятися бізнесом, за який опинився на лаві підсудних, але туристичну агенцію «Пума» з головною фірмою в Йошкар-Олі та філіалами в Москві й інших містах Росії було зорганізовано п'ять років тому. Знайшлися й охочі співпрацювати з ним — кілька наших колишніх земляків, котрі теж переїхали на постійне місце проживання до Німеччини. Хлопці розпочали бурхливу діяльність: у рекламі, яку фірма цілком офіційно розміщувала в засобах масової інформації, окрім мандрівок, обіцяли також роботу за кордоном. Працівники агенції на місцях вербували жінок для працевлаштування в Німеччині офіціантками, прибиральницями чи доглядальницями за дітьми та хворими. При цьому агенція брала на себе витрати за оформлення закордонного паспорта, візи й проїзд.

Зазвичай дівчат доправляли до Франкфурта-на-Майні, де їх зустрічав утримувач нелегального бізнесу Алекс із «колегами». Забравши у прибулих паспорти, «хазяї» без зайвих сентиментів пояснювали, що дівчата насправді мають робити.

Робота

Як свідчать матеріали справи, мережа з надання нелегальних сексуальних послуг діяла в багатьох містах Німеччини. Разом з «нашими» на лаві підсудних опинилася і громадянка Німеччини, утримувачка борделю фрау А., одружена з колишнім громадянином України. Її обвинувачують не лише у несплаті податків і торгівлі людьми. Фрау А. пильно стежила за повіями, підраховуючи кількість годин, проведених дівчатами з клієнтами, щоб вони, боронь Боже, не приховували заробіток від хазяїна.

В обвинуваченні наведено сотні епізодів жорстокого поводження з сексуальними рабинями, застосування до них насильства і знущань. Не гребував цим і сам Алекс: дівчата, котрі дали свідчення на суді, розповіли, що він брутально розправлявся з ними, коли вони відмовлялися обслуговувати клієнтів, серед яких багато хто мав статеві збочення.

Поліція упродовж двох років стежила за кримінальною групою. Рік тому Алекса та його спільників заарештували, а під час облави затримали кілька десятків повій. 26 із них дали свідчення в суді, хоч це й небезпечно для них самих: закон про охорону свідків захищає їх лише під час перебування в Німеччині. А жодній із дівчат не надано право на проживання у цій країні. Після депортації на батьківщину вони можуть покладатися лише на місцеві правові органи та на себе.

(Закінчення на 4-й стор.).

АНОМАЛІЇ

Спонтанне загоряння

Титан Прометей, подарувавши людям вогонь, що приніс безліч благ, не врахував його потенційної небезпеки. Пожежі переслідували людство протягом усієї історії. Жертвами вогню стали мільйони людей. За всього трагізму, їх загибель зрозуміла і з'ясовна. Але час від часу відбуваються трагедії, причини яких не піддаються жодним зрозумілим поясненням.

...Уранці 5 грудня 1966 року в невеликому містечку Каудеспорт штату Пенсільванія контролер Дон Госнелл робив обхід, перевіряючи газові лічильники. Двері будинку № 403 по Норт-мейн-стріт, де мешкав старий доктор, що вийшов на пенсію, Джон Бентлі, були не замкнені. Госнелл увійшов, покликав господаря і, не одержавши відповіді, усе-таки спустився в знайомий йому підвал подивитися на лічильник. На підлозі він побачив купку попелу, а в стелі над цим місцем зяяла дірка з обвугленими краями. Струбований контролер швидко піднявся нагору. Не знайшовши господаря, Госнелл заглянув до ванної і остовпів. У підлозі зяяла пропалена дірка, поруч з якою лежав протез доктора й обвуглена частина правої ноги в геть цілому черевику...

Жодних пояснень загадкової смерті слідство запропонувати не змогло. А от коли в січні 1979 року було знайдено обгоріле тіло Крістіни Дарбі, криміналісти наполягали, що причиною трагедії стало «щось, що випало з каміна». У травні 1981 року, коли згоріла дотла літня Мері Карран, слідчі стверджували, начебто це сталося від непогашеної нею сигарети, але всі сусіди знали, що ця жінка ніколи не курила.

Звинувачувати криміналістів у тому, що вони не намагалися з'ясувати справжні причини таємничих смертей, не можна. В усіх цих випадках ідеться не про злочини, а про загадкове фізичне явище, яке не визнає офіційна наука. Це — страшний феномен раптового самозаймання людини, коли тіло нещасного в лічені хвилини перетворюється на попіл.

Легенди про самозаймання дійшли до нас із глибокої давнини і тривалий час не сприймалися істориками всерйоз. І тільки з початку XVIII століття, коли такі випадки почали реєструвати в офіційних документах, зокрема й у поліцейських протоколах, їх стали вважати досить достовірними.

У 1890 році на засіданні американського судово-медичного товариства доктор Б. Х. Харуелл, а потім і доктор Є. С. Рейнольдс розповіли, що були свідками випадків самозаймання.

7 квітня 1919 року англійська газета «Дартфорд кронікл» надрукувала статтю, що викликала чимало пересудів, про загадкову загибель письменника Джорджа Темпла Джонсона. О пів на третю ночі його було знайдено мертвим у своїй кімнаті. Нижня частина його тіла цілком згоріла, хоча, як і в усіх інших випадках, ні на одязі, ні в кімнаті не було жодних слідів вогню. У кишені штанів письменника була велика пачка паперових грошей. «У момент смерті загиблий не спав — він був одягнений. Чому тоді він не намагався врятуватися і покликати на допомогу сусідів? Нарешті, чому одяг, грошові купюри і меблі не постраждали від вогню?» — дивувався репортер, так і не одержавши від учених відповіді на ці запитання.

На відміну від учених, багато письменників у XIX столітті дійшли висновку, що самозаймання — це цілком реальний феномен. Про нього у своїх книгах згадували такі серйозні автори, як Чарльз Діккенс і Еміль Золя, відомий американський письменник Герман Мелвілл, англійські письменники Томас Де Куїнсі і Фредерік Маріетт.

У XX столітті вивчати феномен самозаймання розпочали серйозні дослідники. Вони зібрали і систематизували більш як двісті випадків цього загадкового явища, що мали місце вже в наші дні. В одному з номерів «Медично-юридичного журналу» за 1961 рік авторитетний лондонський слідчий доктор Кейвін Терстон був змушений визнати, що «... є цілком достовірні свідчення згоряння людини без участі в цьому процесі яких-небудь горючих речовин. До того ж не було пошкоджено жодного легкозаймистого матеріалу, що був поряд».

Найбільше зацікавлення викликають розповіді тих небагатьох людей, які самі стали жертвами самозаймання, але залишилися живі. Американець Джеймс Гамільтон, прокинувшись уранці, раптом відчув пекучий біль у лівій нозі. Відкинувши ковдру, він побачив яскравий язик полум'я заввишки близько десяти сантиметрів, що виривався з його ноги, наче вогонь велетенської запальнички. Гамільтон спробував погасити його, кілька разів ляснувши по щиколотці рукою, але це не дало жодного ефекту. Тоді він вирішив перекрити доступ до вогню кисню. Він міцно затис місце горіння долонями, і полум'я зникло.

Накопичилося багато прикладів, коли жива людина майже миттєво обвуглювалася або взагалі перетворювалася на попіл. У давнину в таких випадках говорили, що його спалив «диявольський вогонь», спопелив сатана. Люди вірили, що жертва продала князю пітьми свою душу, але потім порушила їхній таємних договір, за що й зазнала відплати.

Пізніше, у XVII столітті з'явилося раціональніше пояснення. Говорили, що жертвами самозаймання стають хронічні алкоголіки, чиї тіла просякнуті спиртом і тому спалахують від випадкової іскри, особливо якщо небіжчики курили. Але ця теорія не витримує критики. У деяких випадках самозаймання було точно відомо, що згорілі взагалі не вживали спиртних напоїв і не курили.

З погляду класичної фізики і хімії миттєве згоряння тіла живої людини, що на дві третини складається з води, просто неможливе. Описано безліч непояснених «пожеж усередині живих людей», що сталися в різних місцях, у різний час, у тому числі протягом останніх двадцяти років. Ученими встановлено, що для забезпечення подібних «ефектів» температура полум'я має сягати 3 тисяч градусів.

На жаль, навіть у XXI столітті ні медикам, ні криміналістам, ні вченим не вдалося істотно наблизитися до розгадки явища. Зрозуміло, є кілька теорій. Деякі з них звучать правдоподібно, а деякі — не дуже. Як винуватців трагедій називають і статичну електрику, і силові лінії поки що невідомого геовипромінювання, і тимчасові аномалії, і навіть «внутрішньоклітинний термоядерний синтез». У більшості теорій джерелом загоряння вважається сам людський організм. Проте на сьогодні гіпотез, які переконливо пояснювали б феномен спонтанного загоряння людського тіла, так ніхто і не висунув.

Олег ДЕНИСОВ.

Були братами

ПАМ'ЯТЬ

Свого часу я у складі делегації Всесвітньої ради миру побував у Польщі.
Не перша і не остання була ця поїздка до країни, що давно — на це є свої причини, про які я скажу нижче — стала для мене близькою. Однак саме те відрядження залишило глибокий слід у пам'яті.

Я людина несентиментальна — про злодіяння гітлерівців у нашій країні та на багатостраждальній польській землі знаю не лише з книжок та фільмів. Утім те, що довелося побачити і почути в Пальмірах — невеликому містечку під Варшавою, — вразило.

У перші дні окупації Варшави з міста в невідомому напрямку за заздалегідь заготовленими списками вивезли тисячі патріотів — видатних діячів науки і культури, розум і сумління, цвіт і надію Польщі. Вони зникли безслідно, і лише після визволення польської столиці радянськими військами світ дізнався про ще один злочин гітлерівців.

Як з'ясувалося, до Пальмір вбивці із зондеркоманд привозили приречених письменників, композиторів, вчених із світовим ім'ям — усіх їх після тортур і знущань розстрілювали.

Приховуючи свій злочин, кожного разу до ранку гітлерівці ретельно замасковували такі місця.

І ось ми зібралися на тому самому місці, в лісі, що став вічно зеленим пам'ятником чи не першим жертвам фашизму в другій світовій війні. Ввечері тут пройшла багатотисячна маніфестація.

Того самого дня відбулося розширене засідання Всепольського комітету миру, яким керував раніше мій знайомий —видатний державний діяч Польщі, колишній в'язень Освенциму Юзе Церaневич. Він і передав мені прохання польських товаришів виступити з промовою на семінарі керівників прогресивних молодіжних організацій Європи.

На ньому були представники 26 країн — французи і югослави, чехи і угорці, італійці і бельгійці, німці і болгари. Це — діти і онуки тих, кого сьогодні називають ветеранами другої світової війни.

Я вдивлявся в юні обличчя, схвильовані від побаченого і почутого. Що сказати молоді Європи? Ціна перемоги... Вона — в пам'ятниках у Варшаві і Кракові, в Явоже і Завадці. У братських могилах —росіяни, українці і білоруси, казахи і грузини, понад 600 тисяч радянських воїнів. Перемога стала можливою завдяки великому, священному братству, народженому в спільній боротьбі проти фашизму.

...Нас було тридцять. Тридцять радянських розвідників із групи «Голос» на окупованій гітлерівцями краківській землі. І якщо у виключно важких умовах нам вдалося виконати завдання Вітчизни, запобігти підготовленому фашистами знищенню Кракова — колишньої польської столиці, міста-музею слов'янської культури — то це стало можливим лише завдяки бойовому братерству, завдяки допомозі безстрашних польських патріотів. Подружжя Зайонців і Новаків, Бохеників і Очкосів, батька і сина Маліків, Тадеуша Григорчіка і Гепарда Водниці, Міхала Врубеля і його доньок Рузі і Стефи. Тепер я знав, про кого мені треба насамперед розповісти молодим борцям за мир.

***

Це трапилося 16 вересня 1944 року на хуторі Санка в убогій садибі Врубеля — Татуся, як ми його всі звали.

У хаті Врубеля була конспіративна квартира. В повітці, забитій сіном під самий дах, — сховище, на горищі — рація нашої радистки.

У ніч на 16 вересня я допізна працював, готуючи спільно з радисткою важливе донесення центру. Ніщо не віщувало біди. Задрімав у своєму сховищі на світанку. Розбудив мене тривожний крик Стефи — 16-річної доньки Врубеля. Глянув у щілину — повний двір гітлерівців. Біля лави, якою було замасковано вхід до мого сховища, лежав, охопивши руками скривавлену голову, Міхал Врубель. Над ним — автоматники. А там — Стефа, розпластана на землі, єфрейтор, за ним вели Ольгу. Як я довідався, рацію запеленгували. Хату оточили. Ольгу схопили на горищі за роботою.

Між нами — тонка дощана стінка, відстань кілька сантиметрів. Чути кожне слово. Я не міг стріляти. Не мав права. Знав: загинуть Ольга, Татусь, Стефа, сам загину і провалимо завдання. Глухі удари прикладом, пронизливий крик Стефи: Стогін і голос Врубеля: «Ніц, ніц, ніц! Не бачив, не знаю». Півтори години тривав допит.

Ні Татусь, ні Стефа, ні Ольга жодним рухом не видали мене. Вони воліли померти, ніж зрадити.

Врубель не був членом партії. Він був справжнім патріотом своєї землі.

Незабаром з допомогою польських друзів я потрапив до Бескид. З лап абвера вирвалася Ольга.

Нам вдалося вчасно роздобути план замінування Кракова, виконати інші дуже важливі завдання.

Про долю Міхала Врубеля, його доньок Стефи і Рузі мені стало відомо багато років потому.

Врубелів вивезли в Мантелюпиху — гестапівську в'язницю. Ні камера з псами (була така камера: ледь повернешся, руку піднімеш, на тебе кидається пес і шматує тіло), ні щоденні допити, ні катування не зломили патріотів.

Татуся вивезли в Освенцім. Гітлерівці стратили його за кілька днів до приходу Радянської Армії.

Рузя і Стефа пройшли через пекло Равенсбрюка —жіночого табору смерті.

...Ніщо не забуто, ніщо не минає безслідно. Орденом Вітчизняної війни І ступеня посмертно відзначено Міхала Врубеля, золотими хрестами Партизанської слави — Рузю і Стефу.

...Коли я завершив свій виступ, у залі варшавського Палацу культури на мить запанувала така тиша, що я почув биття свого серця. І тут трапилося таке, що не забувається ніколи. Зал встав у єдиному пориві, віддаючи шану Радянській Армії-визволительці, польським патріотам, старому Врубелю — всім тим, кому ми зобов'язані перемогою над фашизмом у боротьбі за мир і життя.

Євген БЕРЕЗНЯК,
колишній заступник голови Республіканського комітету захисту миру і керівник групи розвідників «Голос».

Фото з архіву «ГУ».

Зліва направо: Євген БЕРЕЗНЯК, колишній Президент Всесвітньої Ради миру Ромеш ЧАНДРА і Юзе ЦЕРАНЕВИЧ.

ПОРОЧНЕ КОЛО

Зовсім звичайна історія...

(Початок на 3-й стор.).

Не знаючи броду...

На першому засіданні суду над торговцями живим товаром був присутній представник Міністерства внутрішніх справ України в Німеччині Анатолій Юрченко. На жаль, каже він, такі процеси стають тут типовими й звичними: протягом останніх півтора року українцями або громадянами українського походження скоєно 89 злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми. Зараз подібні процеси відбуваються у Берліні й Касселі.

Зрозуміло, що в Україні нині непроста економічна ситуація і чимало її громадян прагнуть знайти бодай який заробіток за кордоном. Тож іще раз хочу застерегти: дівчата, не знаючи броду, не лізьте у воду! А коли вже опинилися у безвиході, то знайте, що в Німеччині є 34 центри з допомоги жертвам сексуального насильства і торгівлі людьми, чиї номери телефонів повідомляють мало не на кожному стовпі. В разі проблем звертайтеся до консульських установ України. Зрештою, не бійтеся розказати про свою біду першому-ліпшому поліцейському, який обов'язково допоможе вам вибратися з халепи.

Знали чи не знали?

Судовий процес у Франкфурті-на-Майні — відкритий. Тому під час засідання у залі було чимало знайомих підсудних і свідків. Я звернула увагу на чоловіка й жінку, котрі емоційно переживали все, що відбувалося в залі суду. У перерві я підійшла до них. З'ясувалося, це — колишні радянські люди, котрі вже впродовж багатьох років мешкають у Німеччині. З Олександром Л. вони знайомі, але той ніколи не розповідав, яким бізнесом займався. Жінка, яка через зрозумілі причини не назвала себе, сказала: «Я знаю Олександра впродовж 15 років. На те, в чому його звинувачують, він неспроможний. Сашко — справжній джентльмен, він не може вдарити жінку. Він зворушливо піклується про старeньких батьків, які залишилися в Україні. А дівчатка різні приїжджають, ніхто не знає, що в них на думці, вони свого добиваються будь-якими способами...»

Я заперечила, що, мовляв, дуже багато свідчень потерпілих про брутальне ставлення до повій, яких змусили займатися проституцією. Другий мій співрозмовник заперечив: «Ви вірите в таку наївність? Та дівчата самі рвуться сюди заробляти й уміють використати Олександра допомагати їм. Ніхто нікого не змушує. Ви гадаєте, що коли вони наймалися на роботу офіціантками, то не знали, що працюватимуть повіями? Багато хто з них і вдома займалися проституцією, а деякі пройшли війну в Югославії, де на них був попит. А те, що їм доводилося віддавати частину зароблених грошей за облаштування, пошук клієнтів, транспортування у борделі чи готелі, то так заведено скрізь».

Знали чи не знали, винні чи ні — має встановити суд. Один із адвокатів, котрі захищають інтереси жертв насильства, Розвіта Мауль вважає, що примусові повії мають виступати на процесі не лише свідками, а й головними обвинувачами, бо над ними вчинили насильство, змусивши займатися проституцією. Натомість адвокат обвинувачуваних Ульріх Ендерс каже, що вину його підзахисних ще слід довести. До речі, пан Ендерс уже не вперше захищає обвинувачуваних громадян України чи українського походження, котрі займалися торгівлею людьми.

Замість післямови

Упродовж 2002 року українці, а також громадяни українського походження скоїли в Німеччині 17 тисяч 331 злочин — на 100 більше, ніж 2001 року. З них лише у 89 випадках йдеться про торгівлю людьми. У решті випадків наші попалися на крадіжках, підробках документів, перевезенні нелегальної робочої сили, махінаціях у торгівлі тощо. Це, безперечно, має каратися за законами країни, де злочини скоєно. Але... Якби країна, де кримінальні дії сталися, не потребувала наших непутящих синів, то чи стало б таке можливе?

Я знайома з німецькими дрібними підприємцями, котрі в довірливій розмові зізнавалися, що через високі податки, якими обкладає їх держава, їхній бізнес просто прогорів би. Тому й користуються послугами нелегальної і майже дармової робочої сили. Особливо українців, котрі погоджуються працювати за таку плату, на яку не погоджується ніхто. І коли навіть німецькі правоохоронні органи констатують, що в Німеччині нелегально працює понад 200 тисяч українців, то, очевидно, не тільки ми робимо щось «не так».

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Бізнес не має наміру чекати

На порозі вступу до Євросоюзу Будапешт зацікавлений у тому, щоб Україна не стала жертвою розширення ЄС. Щоб цей процес приніс нам взаємовигідні дивіденди і згодом Київ зміг увійти повноправним членом до європейського економічного простору. Приклад самої Угорщини доводить, що така мета реальна. Це можливо зробити в кооперації з економічно розвиненими країнами. У тому числі і з Угорщиною. Такий був лейтмотив дискусій, що відбулися в Будапешті між українськими журналістами й угорськими держчиновниками напередодні проведення в Києві найбільшої за останні 10 років національної угорської виставки «Дні Угорщини в Україні».

Цій події угорське МЗС, міністерства економіки, сільського господарства, держструктури, що працюють на розвиток підприємництва і залучення інвестицій, надають особливого значення. Спочатку навіть передбачалося, що 23 вересня виставку відкриє сам прем'єр-міністр Угорщини Петер Медеші. Можливо, так воно і буде. Поки відомо, що до столиці України приїдуть міністр економіки й інші високопоставлені угорські чиновники. Адже саме вони нагадують своїм підприємцям, що, зміцнюючи економічне співробітництво із Заходом, недалекоглядно забувати про перспективний молодий східний ринок. До якого, власне кажучи, рукою подати.

«Україна — великий сусід, що має величезний економічний потенціал, — заявив українським журналістам заступник держсекретаря із зовнішньоекономічних питань МЗС Угорщини **Іштван Майор**. — Ми реалісти і розуміємо, як багато треба зробити, щоб цей потенціал використати». Однак майбутня робота не лякає угорців. В Угорщині пораховано всі плюси й мінуси вступу до ЄС. Зокрема, і вплив цього процесу на взаємини з Україною. До речі, угорці самі були в шкурі України, коли їхня сусідка Австрія стала членом Євросоюзу. «В Угорщині побоювалися, що вступ Австрії до ЄС стане перешкодою для співробітництва, — пояснив нам пан Майор. — Однак почався новий етап розвитку відносин. Особливо прикордонного співробітництва». І угорці впевнені, що щось подібне станеться і з угорсько-українськими економічними відносинами.

Підприємці сподіваються, що близькість Євросоюзу стане новим стимулом для прискорення економічних реформ в Україні. А оскільки в Угорщині як позитив відзначають нинішнє постійне зростання товарообігу між нашими країнами, то бізнес не має наміру чекати. У цьому зв'язку великі надії покладаються на майбутню виставку.

Її головний координатор — ITD Угорщини (Investment and trade development Agency) — державна структура, вона 10 років тому створена МЗС та міністерством економіки і фінансується з держбюджету. Основний профіль ITD — підтримка вітчизняних експортерів, залучення інвестицій в угорську економіку, стимулювання угорських інвестицій за кордон. «Нинішня виставка в Києві — один із пріоритетних заходів нашої організації цього року», — наголосив під час зустрічі з журналістами заступник виконавчого директора ITD **Петер Шпаник**, додавши, що вони проводять до 350 заходів на рік. На думку глави ITD, такий пріоритет закономірний, оскільки угорці бачать потенційні можливості ринку, що в нових економічних умовах обіцяє чималу вигоду. Адже коли Угорщина стане членом ЄС, то 80 відсотків її товарообігу припаде на країни Євросоюзу, а решта 20 відсотків — на східні ринки. І тому представники близько 70 підприємств, що представляють широкий спектр угорської економіки, приїдуть до столиці України.

«Ми бачимо, що в Україні йде економічне зростання», — зауважив голова угорсько-українського відділу Торгово-промислової палати Угорщини **Тібор Дябронка**, пояснюючи «ГУ» нинішню активність угорців у налагодженні бізнес-контактів. Основна мета його відділу — інформувати про можливості підприємництва, правові умови, інвестиційний клімат в Україні, а також об'єднати у своїх рядах угорських підприємців (у відділі налічується 250 членів), які зацікавлені в українському ринку. Особливо на регіональному рівні. Загалом завдання угорсько-українського відділу ТПП схожі з цілями, які ставить перед собою ITD. При цьому вони не дублюють один одного, а взаємно доповнюють, будучи партнерами. Приміром, десять підприємств на нинішній виставці — внесок відділу пана Дябронки в організацію «Днів Угорщини в Україні».

На його думку, більшість угорців не знають України. Крім того, в Угорщині ще досить сильні старі стереотипи, що активно живляться теперішніми випадками втрати угорцями грошей при вкладенні в українські підприємства і банки. Пан Дябронка також зазначив, що, на жаль, найчастіше страждає малий і середній бізнес, але ж його представники є одними з найперспективніших. Їм не до снаги вкладати в передбачувану російську економіку. Їм легше працювати в Закарпатті, Прикарпатті.

«Ми свідомо прагнемо до розвитку і пожвавлення двосторонніх відносин», — заявив при зустрічі з нами держсекретар зовнішньополітичного відомства Угорщини **Георгій Гіліан**. Будапешт має реальні задуми, як надалі розвивати україно-угорські відносини на взаємовигідній основі. Резюмуючи сказане держсекретарем, зауважу, що, судячи з настроїв угорців, справа не обмежиться декларативними заявами про вічну дружбу і любов. В їхніх планах — взаємодія в широкому спектрі галузей. Зокрема, стратегічне співробітництво в транспортній сфері, в галузі туризму. Угорщина зацікавлена інвестувати в українську економіку, навіть незважаючи на те, що вже були проблеми. «У наших інтересах, щоб Україна була сильною державою», — підсумував пан Гіліан.

Скажете, чергове гасло? Однак угорці зробили все від них залежне, щоб наблизити наше членство в СОТ. Нині вони офіційно заявляють про своє лобіювання асоціативного членства України в ЄС і про намір надати підтримку у вирішенні питання про підписання угоди між Україною і Євросоюзом про вільну торгівлю.

«Їм справді є що нам показати», — висловив свою точку зору на виставку, що готується в Києві, глава торгово-економічної місії в складі Посольства України в Угорській Республіці **Михайло Товт**. Він звернув увагу, що вперше в Києві буде презентовано організацію системи ITD і схожих з нею за функціями партнерів: «В Україні мають побачити, які способи і прийоми застосовує державна система для підтримки свого виробника». Михайло Товт особливо відзначив ті видання і каталоги, що підготовлені до виставки: про Україну, українські підприємства й умови роботи в нас угорською мовою й аналогічна інформація про Угорщину — українською.

«Угорщина прагне стати об'єднуючою ланкою між Україною і ЄС», — запевнив журналістів Співголова міжурядової комісії, міністр сільського господарства **Імре Немет**. На питання «ГУ» чому агропромислові фірми майже не будуть представлені, міністр відповів, що, мовляв, вони презентували себе на київській міжнародній виставці 3—7 червня. Утім, зауважу, що частка сільськогосподарської продукції в нашому загальному товарообігу становить не набагато більше 7 відсотків. Тим часом, на виставці можна буде познайомитися з діяльністю Угорського громадського центру аграрного маркетингу міністерства землеробства і розвитку регіонів. Це ще одна структура, створена з метою розширення ринку угорської продукції. У даному разі сільськогосподарської і харчової промисловості.

...Щочетверга вночі до Базиліки Св. Іштвана приходять жінки похилого віку. Вони моляться за Угорщину. Але не тільки молитви допомагають нашим сусідам успішно розвиватися. Увесь державний апарат працює на досягнення поставленої мети. Сьогодні Угорщина — член НАТО, завтра — член Євросоюзу. Але вчора, сьогодні і завтра угорці були, є і будуть нашими сусідами. Розуміння цього на державному рівні є основною рушійною силою процесів, що відбуваються сьогодні.

Яна СТАДІЛЬНА.

Будапешт—Київ.

Легенда про врятований Краків не зовсім легенда

Сьогодні — День українського кіно

Тільки відлуння...

Ностальгія за «Золотим Дюком» чи бізнесовий інтерес?

Це кінносвято, що відбулося в Одесі на початку нинішнього вересня й тривало тиждень, ностальгічні почуття, звичайно, викликало. Особливо коли в день його відкриття в Російському драмтеатрі демонструвався відеофільм про фестиваль «Золотий Дюк» 1988 року, й на екрані, мов у калейдоскопі, миготіли обличчя Мастроянні й Шукшиної, Янковського й Говорухіна, Михалкова й Жванецького, Поліщук і Гердта... Багато хто з одеситів і досі тепло згадує й отой перший, і наступні два (1990 та 1994 рр.) міжнародні кінофестивалі під назвою «Золотий Дюк», що стали Подією не тільки для кіномитців, діячів культури загалом, а й розбурхали мільйонне місто, покликали у довжелезні черги до кас кінотеатрів масового глядача.

Та із занепадом кіновиробництва в Україні (Одеська кіностудія художніх фільмів, приміром, десятки чудових стрічок якої з успіхом демонструвалися в усіх республіках СРСР та багатьох зарубіжних країнах, нині ледь спроможна видавати по одному кінофільму на рік), із засиллям на екранах кінотеатрів американської та західноєвропейської продукції «жахів» заснув летаргічним сном (скажемо поки що так) і «Золотий Дюк». Опісля останнього з кінофестивалів були неодноразові спроби відновити його. В Одесі з цією метою створили навіть громадську організацію «Група компаній «Золотий Дюк» на чолі з відомим продюсером Марком Рудинштейном (колишнім одеситом і «батьком» сочинського «Кінотавра»), та спроби ті успіхом не увінчалися...

Й ось — кінсвято «Відлуння «Золотого Дюка», організоване... москвичами. Й хоча його учасниками стали окремі кіномитці, чия кар'єра в минулому була тісно пов'язана з Одеською кіностудією (скажімо, режисер Петро Тодоровський і акторка Ольга Кабо), деякої пасивності місцевого, не кажучи вже про київський, кінобомонду не можна було не помітити.

Вона далася взнаки навіть у, здавалося б, найпрозаїчнішому — в пошуках приміщень для демонстрування заявлених у програмі свята кінострічок: адміністрації більшості кінотеатрів навідріз відмовлялися навіть на кілька днів змінювати репертуар, чільне місце в якому посідають американські бойовики. Домовитися вдалося, з чималими труднощами, лише з кількома відомчими закладами — Будинком офіцерів, будинками культури політехнічного університету та морського порту, ще деякими. Демонструвалися і вже відомі, і прем'єрні стрічки. Російського виробництва, само собою. Про їхні художні достоїнства тут не казатимемо — це, врешті-решт, залежить від уподобань глядачів. Останні, щоправда, довгих черг біля кас не влаштовували і дверей кінозалів з петель не знімали. Може, їхні смаки вже встигла зіпсувати західна кінопродукція?

І на відкритті, й на закритті кіносвята, й між цими подіями доволі часто згадувався, треба віддати належне, «Золотий Дюк». Йшлося про те, що було б добре його таки відродити спільними зусиллями кінематографістів двох сусідніх країн. А водночас, хай і побіжно, зазначалося: зробити це найближчим часом навряд чи вдасться. Аж тоді, може, як в Україні відродять геть занедбану кіноіндустрію... І хай оце «Відлуння...», мовляв, нагадає владним структурам, що є й такий вид мистецтва — кіно. Що ж, прагнення похвальне, маємо подякувати за співчуття й підмогу сусідам. Та чи тільки цим керувалися російські кіномитці, влаштовуючи «Відлуння...»?

Ні, звичайно. І гості з Москви цього не приховували. Російський кінематограф, за твердженням кінорежисера Геннадія Полоки та продюсера Юрія Коваленка, останнім часом переживає справжній бум. Ухвалено закон про державну підтримку кіно, на зйомки стрічок виділяють чималі кошти. Це дає змогу щороку видавати «на-гора» понад сто кінофільмів, наблизившись до цифри, що фігурувала за часів Союзу. Нове російське кіно, звичайно, дуже різниться від того давнього, воно прагне врахувати смаки сучасного глядача. Й потребує дедалі ширшого... життєвого простору. Задля його завоювання кінематографісти Росії створили так звану Асоціацію єдиного прокатного простору країн СНД і Балтії. Ця асоціація, між іншим, теж доклала рук до організації «Відлуння «Золотого Дюка». Сподівання очевидні: може, саме із влаштування в Одесі свята російського, по суті, кіномистецтва й розпочнеться освоєння ним прокатного простору України. Чому б і ні, адже заполонили його стрічки американські? Доведеться з ними поконкурувати, та нічого не поробиш: ринок є ринок, зокрема і для кінопродукції.

Все правильно. Одне лише викликає смуток: в цій конкуренції на прокатному просторі України не беруть, по суті, участі наші вітчизняні кінострічки... Ну, а щодо предмета нашої розмови — відродження кінофестивалю «Золотий Дюк», то тут сподіватися на безкорисливого зарубіжного дядечку, хай навіть за нього видає себе Спілка кінематографістів РФ на чолі з метром Нікітою Михалковим (як це має місце стосовно нинішнього кіносвята в Одесі), навряд чи варто. Й не з цього, певно, слід розпочинати, а з відродження українського кіно загалом. Реанімувавши його, створюючи вітчизняні конкурентоспроможні кінострічки, зможемо влаштовувати й кінофестивалі на кшталт Канського чи Берлінського.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

На знімках: учасники кіносвята в Одесі, режисер Петро Тодоровський і актриса Ольга Кабо, початок творчої кар'єри яких поклала тутешня кіностудія.

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

P. S. За день до закриття кіносвята «Відлуння «Золотого Дюка» одеський кінорежисер Леонід Павловський розпочав голодовку. Листа з повідомленням про це він надіслав Президентові України Леоніду Кучмі. Свій вчинок митець вважає акцією протесту, яку спричинило теперішнє жалюгідне становище Одеської кіностудії, коли немає грошей (навіть уже в процесі зйомок запущеного у виробництво кінофільму) ні на оплату необхідної кількості персоналу, ні на своєчасний монтаж, ні на решту найнеобхіднішого. Це він особисто відчуває, працюючи нині над стрічкою під робочою назвою «Кредитка». Л. Павловський вимагає надання Одеській кіностудії статусу національної, що, на його думку, сприяло б поліпшенню фінансування кіновиробництва й активізації творчого процесу на студії.

Ні інвестора, ні куратора, а сама лиш Кіра Муратова

На початку вересня в Одесі Кіра Муратова взялася знімати новий фільм «Настройщик». Сценарій написано нею в співавторстві з Сергієм Четвертковим та Євгеном Голубенком. За словами Кіри Георгіївни, це «зворушлива історія про пройдисвітів». Фільм буде чорно-білим (головний оператор Геннадій Карюк). У головних ролях —керівник шоу-групи «Маски» клоун Георгій Делієв, російські актриси Алла Демидова, Рената Литвинова, Ніна Русланова. Кіра Муратова залишається найвідомішим у нас і в Європі українським кінорежисером. Вона робила чесне кіно тоді, коли держава була суворим куратором і щедрим інвестором мистецтва, вона робить чесне кіно тепер, коли держава вже не куратор, але вже й не інвестор...

На знімку: Кіра Муратова та відомий одеський модельєр Руслан Хвастов на знімальному майданчику фільму «Настройщик».

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

Філіал Парнасу і картопляна раса

Якщо у Парнасу є філіали, то один з них — у Кам'янці на Поділлі! Кам'янець — столиця української книги, земля Степана Руданського, Микити Годованця, Івана Сварника, Миколи Тищука, Віталія Нечитайла.

Віталій Нечитайло — автор вже сьомої книжки. Торік він подарував читачам збірку гумору й сатири «Золота карета», яка, здається, просто вишала колесами: мало-мало-мало! Справді, мало — лиш біля сотня примірників. Але які байки! Дехто із героїв впізнав себе й збирався було з суплікою до суду. Але от біда — речового доказу не вистачило, вмить розхапали читачі, а місто цитувало Нечитайлові придибенції напам'ять, одразу перевівши їх у розряд фольклору. Була «Карета» — і нема, ніби й справді ота, яку, утікаючи з Кам'янця, турки вщерть наповнили золотом, а вона пірнула у вир.

І про це в книжці є: розгубивши таємничу мапу, «заодно позолотили кому треба лапу», скарб і справді шукали конкретні підприємливі хлопці (при таких посадах, що навіть задурно залучили потужну техніку з місцевого гарнізону). Скарб не знайшли, лиш «скрутили шию» Смотрицького русла в заповідній зоні.

Або інша придибенція: екскурсоводи, і не тільки, Вітряну браму в Кам'янці тупо пов'язують із Петром І, з якого нібито вітер тут зняв капелюха. Автор вважає, що імператор під Вітряною брамою просто «ходив до вітру», а ми й раді:

схиляли коліна
перед кожним царедворцем
або його сином,
що нужду справляти зволив
під нашим порогом.
Із чужинських боженяток
вибирали бога...
Коли, врешті спам'ятались,
розгубились чисто:
чиї вулиці довкола
і чиє це місто?

Висміяв автор і явно притягнуті за вуха докази «римської» забудови Замкового мосту, і клонованих місцевими шоу-менами «сердючок», «що мішають в голові незалежність, каву, бакси, сало, галушки і козацьку славу», і кам'янецького професора, який підробляв, завівши цапа, популярного у місцевих кіз. Бо ж професорський!

Дісталося й картоплі, бо «це не м'ясо із димком, не морська тараня, що давали козаку снаги для змагання! Якщо дядько їсть усмак щодня бараболю, хутко зблякнеться він і втрачає волю». Отак замість гордої нації витворюється «картопляна раса».

Втім, оцю «расу», яку змусили виживати за рахунок не розуму, а тяжкої праці біля обов'язкових (і для професури) соток, усім серцем любить Віталій Нечитайло. Отож не може стриматися і від ліричних зізнань. Свідчить про це нова книжка — збірка поезій «Сонце купається в житі», щойно видана в місцевій виробничо-поліграфічній фірмі «Абетка». У книжці є поетичні міські пейзажі, притчі, портрети. Але читача, якому пощастить дістати один з трьохсот примірників, особливо вразить проста і задушевна сповідь:

Якби не ця роса,
не кущик чорнобривців,
не вивірка-коса,
пощерблена на сливці,
не хлопчик-пастушок,
що сумно вслід дивився,
я б інший світ найшов
і в ньому поселився.
Набрид мені цей глум
і жебри ці набридли,
де хитрий недоум
людину робить бидлом.
На чужині, один,
не був би я без хліба,
усе одно чий син —
ахеїця чи дуліба...
Та Бог дав цю росу
і кущик чорнобривців,
і вивірку-косу,
пощерблену на сливці,
й малого пастушка,
що за селом у свято,
немов з війни, чека
із заробітків тата...

І що то за вітаміни у Кам'янці, які ліриків перетворюють на сатириків?..

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

ПЕРСПЕКТИВИ

Новий сезон на Першому Національному

Кожен телевізійний канал ретельно готується до нового сезону, адже вибаглива глядацька аудиторія завжди вимагає чогось свіженького та цікавого.
*Віце-президент Національної телекомпанії України, директор Дирекції програм НТКУ **Олександр ЗОРКА** поділився з читачами «Голосу України» планами та здобутками Першого Національного у новому телевізійному сезоні.*

— Олександре Григоровичу, Перший Національний — єдиний державний телеканал України. Цей фактор не може не позначатися на мережі мовлення. Але, з другого боку, Перший Національний — єдиний канал, який може похвалитися низкою дитячих, просвітницьких, культурологічних програм, які не становлять комерційного інтересу, але безперечно потрібні глядачеві. Чи буде збережено цю тенденцію в новому телевізійному сезоні Першого Національного? Та взагалі, що нового і цікавого очікує на ваших глядачів?

— Перший Національний, як ви справедливо зазначили, завжди намагається максимально врахувати інтереси різних вікових груп, представити у своїх програмах соціально орієнтовану тематику, забезпечити у програмах виховну, освітню та просвітницьку функції. Водночас ми прагнемо ще й максимально врахувати потреби ринку в телерадіопросторі України. Адже не секрет, що в нас дуже сильні конкуренти — комерційні канали, які можуть дозволити собі орієнтуватися лише на ринкові відносини й не перейматися проблемами медиків, шахтарів, податківців... А ми виконуємо функції громадського мовлення і повинні дбати про всі верстви населення. Усі ці чинники ми й намагалися врахувати, формуючи нову мережу мовлення.

Оновлена мережа, сподіваюсь, є оптимальною з точки зору вибудовування логіки взаємин з глядачем: ранковий і ранньоденний блок орієнтований передусім на домогосподарок, учнів і студентів другої зміни, на забезпечення інтересів працюючого глядача під час обідньої перерви. Денний час завершує інформаційний блок регіональних програм, а відкриває після технічної перерви — випуск «Новин». Дитячо-молодіжний блок складається з мультсеріалу, дитячих програм, юнацько-молодіжної програми «Студія «5» та молодіжних серіалів. Тут ми орієнтувалися на ту частину молодих глядачів, які на цей час уже вдома. Блок інформаційних програм, які здебільшого мають спеціальний, відомчий характер і представляють діяльність виконавчої влади, відкриває вечірнє мовлення.

— До речі, про висвітлення діяльності органів державної влади... Всі пам'ятають Постанову Верховної Ради, яку нібито відмовляється виконувати керівництво Національної Телекомпанії. Чи є якісь зрушення в цьому напрямі? В якому обсязі ви висвітлюватимете діяльність органів державної влади в цьому сезоні?

— Звичайно, ми висвітлюємо і обов'язково висвітлюватимемо діяльність органів державної влади. Але робитимемо це в межах чинного законодавства. На практиці це буде так, як на переважній більшості каналів України. Діяльність Верховної Ради щоденно висвітлюють у випусках новин. Крім того, ми, як державний канал, маємо виконувати закон про висвітлення діяльності органів державної влади. Зокрема, це передбачає пряму трансляцію першого засідання сесії нового скликання та днів уряду. Також, з 6 вересня, 45 хвилин суботнього ефіру Перший Національний відводить програмі «Парламентський вісник», яку готує телерадіокомпанія «Рада» Верховної Ради України.

Але ми неспроможні виконати деякі вимоги, закладені у Постанові про висвітлення діяльності Верховної Ради. України, які, на наш погляд, не координуються із законом. Ми зможемо виконати Постанову Верховної Ради, якщо Національна рада з питань телебачення і радіомовлення розмістить у нас державне замовлення на її виконання. Як мені відомо, це поки що не зроблено. І, гадаю, тому, що укласти угоду проблемно без порушення чинного законодавства. Телерадіокомпанія «Рада», яка, по суті, наразі є виконавцем держзамовлення, у себе в студії продукує прямоефірну програму, яку ми просто транслюємо. На практиці це — суборенда каналу, котру забороняє Закон «Про телебачення і радіомовлення». Верховна Рада як вищий законодавчий орган країни має достатньо важелів для того, щоб усунути суперечності і порушення законів у власній постанові. Тільки-но ці суперечності буде усунено, ми готові взятися до беззаперечного виконання постанови.

Зараз ми виконуємо те, що закладено у чинному законодавстві: парламентські слухання і «Парламентський вісник».

— Ми всі могли спостерігати, як, починаючи з Дня Незалежності, змінюється те, що телевізійники називають «одягом каналу». Чи з'являться в програмах Першого Національного нові обличчя? Адже на часі дуже важливе питання особистості на екрані. Чи плануєте ви нові авторські проекти?

— Порівняно з попереднім періодом НТКУ у цьому телевізійному сезоні вдалося створити досить солідний блок авторських програм, які увійдуть до єдиної рубрики «ДНК» — духовність, наука, культура. Тут будуть представлені програми В. Скуратівського, Т. Щербатюк, Л. Лисенко, А. Дмитрука... На місце і роль цього блоку ми покладаємо великі надії — окрім просвітницької і виховної функцій, ця серія допоможе нам ще й вирішити ряд суто прагматичних завдань —позмагатися з нашими конкурентами за ранньовечірній прайм-тайм, а отже, підняти глядацький інтерес до каналу взагалі.

— Повернімося до вечірнього блоку мовлення. Що цікавого зможемо побачити після робочого дня та у вихідні?

— НТКУ сьогодні працює над наповненням вечірнього ефіру фільмами для сімейного перегляду. Запропоновані стрічки — переважно європейського виробництва. Звичайно, залишиться «Вечірня казка» — з понеділка до суботи — незмінна складова Першого Національного. Інтереси найменших глядачів ми задовольнятимемо й надалі. Виняток становить лише неділя. Втім, як показує аналіз формування двох вихідних, у неділю дітлахи мають змогу подивитися багато інших цікавих програм.

Вечірній блок мовлення — за громадсько-політичними програмами. «ЧетверТА влада» — перша «ластівка» цього блоку, триває робота над новою редакцією «Ток-рингу», новою програмою «Національний інтерес» та щотижневим оглядом «Наш футбол».

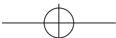
Трохи іншу логіку ми обрали для формування програм вихідних днів.

Хочу звернути увагу на те, що тут більше програм розважального та пізнавального характеру для дітей і підлітків, блок програм для сімейного перегляду, міжнародний блок, програма для трудівників села, хороше кіно, розважальні програми, підсумкові аналітичні програми.

Хочу особливо наголосити, що ми не зупиняємось лише на впровадженні нової мережі мовлення. Ви помітили, що ми поступово впроваджуємо новий «одяг» каналу, одночасно працюємо над розробкою нових іміджевих роликів. Це, у комплексі з нашими новими і оновленими програмами, дасть змогу посилити глядацький інтерес, зробити канал привабливішим і цікавішим для нашої аудиторії. Сподіваємося, нам це вдасться.

На знімку: Олександр Зорка.

ОБ’ЄКТИВ

5 вересня. Заступник Голови Верховної Ради Олександр Зінченко зустрівся з Генеральним секретарем Міжнародної торгової палати Марією Ліванос Каттаурі.

6 вересня. У Музеї народної архітектури і побуту в Пирогові відбувся традиційний «Осінній ярмарок».

7 вересня. В Одесі пройшов III збір болгар України, присвячений десятиріччю Асоціації болгарських національно-культурних товариств і організацій України.

8 вересня. Відбулося засідання погоджувальної ради керівників депутатських фракцій і груп Верховної Ради.

9 вересня. Українська народна партія пікетувала Верховну Раду.

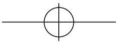

10 вересня. Міністр транспорту Георгій Кірпа презентував проект нового залізнично-автомобільного моста через Дніпро.

11 вересня. Голова Верховної Ради Володимир Литвин узяв участь в ювілейній сесії загальних зборів Національної академії наук України, яка присвячена 80-річчю академіка В. Глушкова.

Сім днів із життя країни очима фоторепортерів Олександра КЛИМЕНКА, Сергія КОВАЛЬЧУКА та Укрінформу

Кузня кмітливих і винахідливих

ДАТИ

Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут» відзначає 105 років із дня заснування. А століття тому відбувся перший випуск інженерів. З цієї нагоди нещодавно урочисто відкрили барельєф Дмитру Менделєєву — голові першої екзаменаційної комісії.

...Це тепер густий парк відокремлює гучний проспект від замріяної тиші столітніх будівель. А у 1898 році Київська політехніка гордо височіла на пагорбі **(на знімку).**

Створення технічного закладу на півдні європейської частини Російської імперії було пов'язане з гострою нестачею інженерних кадрів. Бракувало новітніх розробок у будівництві доріг, мостів, створенні різних видів транспорту.

Міністр фінансів Російської імперії Сергій Вітте під час відвідин Києва звернув увагу на те, що «зростання промисловості та потреби сільського господарства краю, що бурхливо розвивається, висувають на перший план питання організації на півдні Росії Вищої технічної школи, і міська влада повинна прагнути, щоб вона була відкрита в Києві», — писала газета «Кієвлянин» від 2 жовтня 1896 року.

Місцева буржуазія одразу збагнула: гроші треба вкладати у новий вуз. Представник промислового капіталу Києва Микола Терещенко започаткував приватне пожертвування. Майже половину потрібних коштів становили добровільні внески, зокрема, Київської міської Думи, Київського земельного банку, товариства Красилівського цукрового заводу та багатьох інших.

На чотири відділення — інженерне, механічне, хімічне і сільськогосподарське — набрали 360 студентів. Це були вихідці із дворян, чиновників, міщан, селян, а також нащадки військових і козацьких родів. Як «першопрохідникам» їм важко давався граніт науки. Не виправдала себе запроваджена курсова система навчання, за якою екзамени складали з кожного базового навчального курсу. Виключати молодь, яка відставала у навчанні, не поспішали, а дозволили «гасити» борги на наступних курсах. Так система навчання стала предметною. Але все одно вимоги до випускників були високі, і диплом отримали тільки 84 студенти першого випуску.

Маючи 35-річний досвід у справі дипломування у вищих навчальних закладах, Дмитро Менделєєв про рівень підготовки перших спеціалістів КПІ у своїй доповідній записці міністрові фінансів С. Вітте писав, що їхні роботи і проекти на відміну від більшості представлених дисертацій у відомих йому університетах і технологічних інститутах призначалися для реального втілення в життя.

У новоствореному закладі запрошені видатні вчені того часу одразу започаткували свої наукові школи.

Завдяки їм КПІ підготував плеяду видатних інженерів і вчених: Ігор Сікорський — конструктор вертольотів і літаків, Олександр Мікулін та Архип Люлька — «батьки» авіаційних двигунів. До речі, двигун Архипа Михайловича вивів на орбіту перший штучний супутник та ракету, на борту якої був космонавт Юрій Гагарін.

Нині КПІ — найбільший технічний університет Європи за кількістю студентів (40,5 тисячі). 151 кафедра (в тому числі 26 кафедр військового інституту телекомунікацій та інформатизації) готує бакалаврів за 37 напрямами та спеціалістів і магістрів за 115 спеціальностями.

Сказати, що КПІ випускає суто технарів, мабуть, буде образливо, адже тут успішно функціонують гуманітарні факультети права, лінгвістики, менеджменту і маркетингу, соціології.

Столітніми будівлями «КПІ» витає дух дослідництва, особливо це розумієш після відвідування Державного політехнічного музею, де простежується розвиток техніки. Це, до слова, єдиний заклад в Україні, що проводить експертизу зразків техніки на культурну, історичну та наукову цінність.

До речі, у перекладі з латині «інженер» означає кмітливий і винахідливий.

Людмила ОПАНАСЕНКО.

На знімку: екзаменаційна комісія під головуванням Д. Менделєєва **(третій праворуч)** на першому випуску студентів КПІ в 1903 році.

Нове життя в Нових Обіходах

Тричі доводилося писати мені в «Голосі України» про переселених з Коростенщини на Південний Буг мешканців «чорнобильського» села Обіходи. Час біжить, і не віриться, що завтра минає десять років відтоді, як у Немирівському районі Вінниччини з'явилися перші переселенці. Було в них і залишається чимало проблем, частину з яких вдалося вирішити за допомогою виступів вашої газети («Чи житимуть Нові Обіходи?», «Доброго ранку, Нові Обіходи!», «Жити по-новому!»).

За переказами, в сиву давнину велике село чужинці обійшли, побоявшись болота, і переночували в сусідньому. Тому перше отримало назву Обіходи, а друге — Татарновичі.

Побажаємо ж новообіходівцям, щоб їх обходили і надалі всілякі негаразди.

Іван ВАЛЬКО, журналіст.

ДОЛІ ЛЮДСЬКІ

Наречені

Майбутня жертва познайомилася зі своїм убивцею через київське шлюбне агентство і була однією з шести «наречених».

Увесь вечір Ігор просидів біля телефонного апарата, намагаючись додзвонитися до матері. Важкі передчуття закралися в серце і не давали заснути. Дочекавшись ранку, стривожений він поквапився на квартиру, де жила його найрідніша людина.

...Між Лідією Семенівною і її сином з дитинства встановився тісний духовний зв'язок. Можливо, тому, закінчивши школу, Ігор твердо вирішив стати лікарем, як мама. Дружба між сином і матір'ю була така міцна, що не минало й дня, щоб вони не зателефонували одне одному і не обмінялися хоча б кількома фразами. Розмовляючи з мамою по декілька раз на день, Ігор знав буквально про кожен її крок. Саме тому її раптове зникнення здалося йому дивним. Ще дивніший був зміст записки, знайденої на кухонному столі у квартирі матері. На вирваному з блокнота листку знайомим почерком повідомлялося, що обставини змушують її терміново виїхати до Молдови. Але родичів ні в мами, ні в дружини Ігоря в Молдові не було. І ще одна деталь насторожила Ігоря: мама не могла залишити вхідні двері незамкненими. Балконні двері теж були відчинені. Сумнівів не було — щось сталося.

Остання надія згасла, коли неподалеку від села Чапаївка із зарослого очеретами ставка витягли обезглавлене жіноче тіло...

У Лідії Семенівни в її 62 роки було все: становище в суспільстві, улюблена робота, двокімнатна квартира, син, онуки. Не вистачало одного — заповітної «половинки», що скрасила б її самотню старість. Маючи компанійський характер і ефектну зовнішність, вона не втрачала надії знайти своє жіноче щастя. З огляду на те, що більшість часу вона була на роботі, де коло спілкування обмежене, Лідія Семенівна вирішила скористатися послугами київської шлюбної контори. Заповнивши, як ведеться, анкету, вона стала очікувати на свого принца.

Чекати довелося недовго. Новоспечений «наречений» незабаром з'явився. Йому вдалося зачарувати романтичну жінку з першого погляду. За звичайною зовнішністю пересічного чоловіка ховався віртуозний актор, цинічний і байдужий. Він був однолітком Лідії Семенівни, та мав вигляд набагато молодший за «паспортний». Його м'який голос і ввічливість створювали гарне враження — людина вихована й уважна. Це й підкупило жіноче серце. Лідія Семенівна цілком довірилася, як то кажуть, першому зустрічному.

Георгій (а саме так представився новий знайомий своїй «шлюбній» подрузі) став бажаним гостем у її будинку, незабаром вже був у колі друзів. Він одразу збагнув, що з шести обраних ним «наречених» ця — найзабезпеченіша: багато років Лідія Семенівна працювала за кордоном.

Георгія мучила чорна заздрість, коли йому доводилося заїжджати за нею після роботи на своїй старій «Таврії».

Колишній зек удома підробляв лагодженням золота. Встигнувши за лічені дні завоювати довіру майбутньої жертви, він запропонував їй свої послуги. Нічого не підозрюючи, Лідія Семенівна дістала з затишних куточків усі свої золоті прикраси, що потрібно було відремонтувати, і віддала їх Георгію. І це після двох тижнів знайомства! Згодом список украдених речей, крім золотих прикрас, поповнять кришталева ваза і картина загальною вартістю 1000 доларів, музичний центр «Шарп», відеокамера, а також інші коштовності.

План убивства виношувався не один день. Заздалегідь було приготовано знаряддя — викрутку, а також гумовий надувний човен.

Приблизно о третій пополудні, забравши жінку після роботи, Георгій запропонував їй виїхати на лоно природи. Він знав, що вона йому не відмовить. Незадовго до її загибелі, посилаючись на біль у руці, Георгій попросить написати записку, нібито для його сина, про терміновий від'їзд до Молдови. За кілька годин ця посмертна записка з'явиться на столі у квартирі Лідії Семенівни.

...Коли все закінчилося, вбивця зірвав з жертви мобільний телефон, що згодом продасть за безцінь у переході на Хрещатику, поклав тіло в човен і сховався в очереті. Потім Георгій повернувся до машини, поклав до багажника човен і поїхав «чистити» квартиру вбитої.

Не минуло й тижня, як чергова «наречена» з того самого шлюбного агентства прогулювалася берегом ставка з тим же Георгієм. Він встиг подарувати їй два пакети біжутерії, вкраденої в будинку попередньої жертви. Нова пасія була набагато молодша за Лідію Семенівну, але це найменше хвилювало злочинця. Його цікавило лише матеріальне. Залишивши нову подругу нудьгувати на березі, він попрямував на гумовому човні до місця трагедії. Пропливши кілька метрів, Георгій побачив, що сплив труп. Голова жінки була над поверхнею води, і тоді у вбивці промайнула думка цю голову відрізати. Облишимо подробиці... знущання над тілом. Зазначимо лише, що всі дії нелюд чинив спокійно, без тіні сумнівів і краплі каяття. Згодом співробітники міліції знайдуть на березі докази — кухонний ніж, напилок і ножівку.

Тим часом нова подружка, вона ж потенційна жертва, запідозрила щось погане. По мобільному телефону вона повідомила друзям про своє місцеперебування. Георгій, відчувши пересторогу жінки, вирішив прискорити підготовку до нового вбивства. Як хижий звір, що пізнав смак крові, він уже не міг зупинитися. За тиждень пізно увечері Георгій зателефонував своїй знайомій і запропонував з'їздити на те місце, де вони відпочивали напередодні. Приводом була нібито виловлена ним риба, яку потрібно було забрати. Жінка відмовилася від поїздки. Якби не її інтуїція, цього вечора вона опинилася б на дні ставка.

Потрібно віддати належне особовому складу карного розшуку і керівництву Оболонського районного управління міліції, а також співробітникам карного розшуку столичного главку, які розкрили цей злочин. У найкоротший термін підозрюваного у вбивстві затримали.

...Проблема самотності завжди була актуальна. Шлюбні контори, безперечно, роблять добру справу, намагаючись допомогти самотнім людям зустріти одне одного, знайти їм цікавого співрозмовника тощо. Але незаперечно і те, що, приходячи до шлюбної контори, громадяни наражаються на реальну небезпеку стати жертвою злочину. Заповнюючи анкетні дані, які співробітникам шлюбних контор не завжди вдається перевірити, окремі особи приховують багато фактів своєї біографії. Чи могла припустити Лідія Семенівна, що під маскою добродушної, привітної людини ховається цинічний, холоднокровний убивця? Просидівши за ґратами загалом 33 роки, Георгій не мав жодної наколки, не втратив свіжості обличчя, зберіг хороші зуби і гарні манери. Мало того, з'ясувалося, що на момент здійснення злочину він був одружений...

То що, доля людей розігрується, як у рулетку? Одні громадяни зі шлюбної контори потрапляють до рагсу, інші... Віра в добро і диво — чудова якість, утім сліпа довіра до незнайомців часто призводить до сумних наслідків.

(Імена в статті змінено в інтересах слідства.)

Марина КОТЕНКО.
(ЦВЗ ГУМВС України в м. Києві.).

Коментар заступника начальника управління карного розшуку ГУМВД України в м. Києві Григорія ПОТІПКА:

— На жаль, це не єдиний у міліцейській практиці випадок, коли злочинці виходять на свою жертву за оголошенням. Послугами рекламних газет і агентств користуються різні люди, в тому числі й ті, хто не в злагоді з законом. Часто оголошення мають подвійний підтекст. Приміром, об'ява на кшталт «потрібні гувернантки, офіціантки» тощо може означати вивіз довірливих жінок за кордон в якості секс-рабинь. Через оголошення вишукують своїх жертв шахраї, що заманюють громадян пропозиціями, скажімо, «дешевих круп з доставкою додому». Через газети скуповують крадене. Іноді самі жертви привертають до себе підвищену увагу злочинця, даючи в газети оголошення, що свідчать про їхній високий матеріальний статок.

На початку цього року в Голосіївському районі столиці молодик дав оголошення про продаж комп'ютера, впустив у квартиру двох «покупців» і поплатився життям. Ще раніше нелюди в Дарниці вбили матір і дочку, які також дали в газету оголошення про купівлю-продаж.

Переконливе прохання до громадян: будьте обережні в таких ситуаціях. Не довіряйте незнайомим людям. Пам'ятайте, що під маскою покупця чи продавця поріг вашого будинку може переступити жорстокий і цинічний злочинець.

ДАЛІ БУДЕ

ФОТО З КОНВЕРТА

Польова царівна

Ірпінь Київської області.

Фото Ольги БАБИЧ.

Нехай дощі потоплять літо,
Земля розкриє парасолі,
Та я байдужа, бо з тобою
Дощі — то є найкраще сонце.
Твій погляд — то його проміння,
Я сліпну од страшного блиску,
Та в сліпоті — моє бажання,
Бо вже дощі так близько...

Оксана КОВАЛІВНА.

Київ.

Зимовий урожай

У САДУ І НА ГОРОДІ

Якось прочитала в одній з газет про кімнатний спосіб вирощування помідорів. Спробувала сама — вийшло. Хочу розповісти й читачам «ГУ», як це робиться. Восени, можна навіть перед самими заморозками, вищипую міцні пасинки зі здорових помідорних кущів. Нижнє листя обрізую і ставлю в слоїк з водою, додавши трішечки марганцівки. Пасинки дуже швидко пускають коріння. Тим часом готую горщики для посадки: на дно кладу дренаж з перетинок волоських горіхів, яєчної шкаралупи та деревного вугілля. Після цього на 1/2 частину горщика засипаю пропарену на водяній бані суміш з хорошого грунту, перегною, золи, тирси. Поливаю розчином марганцівки і висаджую пасинки помідорів, що вже пустили коріння. Добре поливаю і зверху прикриваю поліетиленовим пакетом. За тиждень підживлюю пташиним послідом, ще за тиждень — рідким добривом «Віта». Нові пасинки вищипую, а стеблини акуратно підкручую і вкладаю в горщик. Коли зацвітуть — здійснюю ручне опилювання, потрушуючи кущі. Для кращого освітлення підвішую лампу.

Марина ШЕЛЕСТ.

Київ.

Ноги теж люблять догляд

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ!

■ Якщо на ногах ростуть кісточки, ви можете самі позбутися їх. Візьміть по одній чайній ложці меду, сухої гірчиці, недрібної солі. Розпустіть мед на водяній бані, розчиніть у ньому сіль, додайте суху гірчицю і перемішайте. Кісточки змажте живильним кремом, щоб не обпекти, потім покладіть отриману суміш, прикрийте целофаном і пергаментом, тепло закутайте ноги. Процедуру робіть на ніч. Уранці змийте все і змастіть кремом.

■ Якщо на великих пальцях ростуть шишки, дрібно потовчіть 5 лаврових листків, залийте 100 грамами нашатирю, дайте настоятися тиждень аж до коричневого кольору. Щоранку розтирайте цією настоянкою шишки, потім нанесіть йодну сітку.

■ Якщо на п'ятах є шпори, змазуйте їх голодною слиною, тобто натщесерце вранці. Біль поступово зникне. А ще спробуйте в шкарпетки під хворе місце насипати пучку червоного меленого перцю.

Консервне двохсотліття

ЦЕ ЦІКАВО

Поширеному нині способу консервування не багато, не мало — понад два століття. А винайшов цей унікальний спосіб тривалого зберігання продуктів французький повар. Грандіозне відкриття було зроблено за допомогою вареної курочки, герметично закупореної у скляному посуді. Пізніше було відкрито заводи з консервування м'яса, риби, овочів, фруктів. Нині практично кожна домогосподарка має власний такий «завод», забезпечуючи сім'ю на всю зиму огірочками-грибочками.

Але при цьому слід дотримуватися всіх вимог консервування. Недбалість може обернутися накопиченням під бляшаною кришкою отрути, що спричиняє захворювання — ботулізм. Не можна довго зберігати консервовані в домашніх умовах вироби, заготовляти їх треба не більше, ніж можна спожити.

■ 1693 р. Помер церковний діяч та письменник Лазар Баранович.

■ 1848 р. У Львівському університеті відкрилася кафедра української мови.

■ 1853 р. Народилася революціонерка-народниця Софія Перовська. Організаторка і учасниця замахів на Олександра ІІ.

■ 1883 р. У Женеві Георгій Плеханов створив марксистську групу «Визволення праці».

■ 1923 р. Народилася Зоя Космодем'янська.

■ 1951 р. Відкрилася І Українська республіканська конференція прихильників миру.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ
на тиждень з 15 по 21 вересня 2003 року

Сприятливий тиждень, щоб зміцнити і оформити зв'язки, особливо ті, до яких ви повернулися.

ОВЕН. Можливо, на цьому тижні ви нарешті отримаєте підписану начальством вашу нову посадову інструкцію. Це значно зміцнить ваш авторитет серед співробітників і колег. Удома можете розпочати нетривалий косметичний ремонт або просто зробити перестановку, щоб стало затишніше і комфортніше.

ТЕЛЕЦЬ. Імовірно, вас залучатимуть до різних світських заходів і розваг. Скористайтеся своєю привабливістю і неординарністю, яку нині почнуть помічати всі, і влаштуйте презентацію або виступ. Активізуйте свою громадську діяльність. Спілкуйтеся з новими людьми, це розширить дружні зв'язки, дасть можливість знайти симпатії і підтримку. До вас може повернутися старе кохання.

БЛИЗНЯТА. Скористайтеся цим тижнем, щоб розпочати нову справу, і вона буде успішною. Вам доведеться багато працювати на майбутнє, закладати фундамент, що згодом принесе свої плоди. Займіться домом, сім'єю, розв'язанням питань власності або проблем батьків. Можете собі дозволити зробити серйозні покупки для дому.

РАК. На цьому тижні вам не доведеться сидіти на одному місці, треба буде скрізь устигати, можете все спланувати. Можливе поновлення стосунків з родичами або старими знайомими, сусідами, завдяки чому значно зміцните свою репутацію і шанобливе ставлення до себе.

ЛЕВ. Імовірно, що ви комусь зробили конфіденційну послугу, за що отримаєте давно обіцяну винагороду, на яку вже і не розраховували. Це додасть вам оптимізму і впевненості. Скористайтеся своєю діловою хваткою для розв'язання матеріальних проблем. Ви отримаєте приховану підтримку і допомогу від впливової людини з адміністрації.

ДІВА. На цьому тижні з'явиться можливість продемонструвати накопичені вами знання і навички. Організуйте собі рекламу або презентацію. Можете розраховувати на обіцяну допомогу від друзів або заступників. Якщо ви подали заяву на вступ до якої-небудь громадської або політичної організації, то на цьому тижні вас можуть туди офіційно прийняти.

ТЕРЕЗИ. Вам у цей час краще не афішувати свою діяльність, на часі усамітнитися, провести внутрішню роботу. Крім того, ви можете отримати прибуток від прихованої діяльності. Можливо, секретна інформація стане корисною вашому керівництву. Це допоможе стати вам впливовішою людиною. Використайте цей тиждень для таємних переговорів і зустрічей.

СКОРПІОН. Ви можете розпочати здійснювати свої далекоглядні задуми завдяки підтримці друзів і однодумців. Використайте це для зміцнення і стабілізації спільної діяльності з іноземними організаціями і об'єднаннями. Якщо ви чекаєте рішення суду у вашій справі, то цього тижня можете отримати відповідь, яка вас задовольнить.

СТРІЛЕЦЬ. Використайте тиждень для поновлення переговорів зі своїм безпосереднім керівником або іншими впливовими особами. Ви отримаєте доказ того, що ваш престиж помітно зріс. Побачите результати своєї праці або професійної діяльності. Виявіть обізнаність у розв'язанні спільних фінансових питань.

КОЗЕРОГ. Завдяки комунікабельності вам легко буде відновити старі перспективні знайомства і зв'язки. Зможете нарешті повернутися до обговорення своїх проектів, пов'язаних з іноземним бізнесом або науковою діяльністю. Якщо ви планували спільну з чоловіком або партнером за бізнесом поїздку за кордон, то можете нарешті відправитися в дорогу.

ВОДОЛІЙ. Можливо, ваші турботи і зусилля нарешті виправдаються, і важливе для вас фінансове питання на цьому тижні вдало вирішиться. Тиждень сприятливий для розв'язання багатьох відкладених домашніх «паперових» проблем. Якщо ви чекаєте зручного часу, щоб узяти гроші в кредит або оформити позику, то цей період буде вдалий для цієї справи.

РИБИ. На цьому тижні зросте потреба у вашій обізнаності. Чимало людей знову шукатимуть мотив для зустрічей з вами. Скористайтеся цим, щоб відновити і зміцнити потрібні партнерські відносини, зробити їх ще вигіднішими, що дасть практичний результат. Хто перебуває в шлюбі, може що-небудь зробити для поліпшення своїх подружніх стосунків.

Вуличні наколки

ТЕНДЕНЦІЇ

Мистецтво потребує жертв. Утім, навіщо робити наколки, коли на столичних вулицях продають наклейки «а-ля тату»? Коштує кілька гривень, тримається кілька місяців. Краса на увесь сезон! Якщо раніше татуювання робили тільки чоловіки, то сьогодні таку справу полюбляють і дівчата, це вважається навіть ознакою елітарності. А продавці, аби підігріти цікавість, зі знанням справи розповідають, що на тих картинках особливі китайські символи, які приносять удачу.

Такі ерзац-татуювання продають не тільки з підлоги, а й у магазинах. Щоправда, коштують вони у двічі-тричі дорожче. Знову наживаються на нашій молоді, думаю. Спробувала я роздивитися оті наклейки. На перший погляд, що на прилавках, що на розкладках — товар однаковий. Маленька різниця, на яку, мабуть, мало хто звертає увагу, — на магазинних вказано: фарба виготовлена на рослинній основі, вона не шкідлива для шкіри. А от на тих, що на вулиці, — жодної інформації ні про виробника, ні про склад. Висновок напрошується сам собою: як впливають на тендітні плечі та животики такі китайські наколки — поки що ніхто не дослідив. А довірливі громадяни стають жертвами не мистецтва, а нерозважливості.

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

КОРИСНО ЗНАТИ

Дам олії закаблукам...

■ Перш ніж одягти нові туфлі, черевики, змажте їх безбарвним кремом, натріть до блиску оксамитовим клаптиком тканини і дайте добре просохнути — шкіра не тріскатиметься.

■ Взуття із замші чистять розчином нашатирного спирту навпіл з водою. Щоб обновити чоботи з чорної замші, потримайте їх над парою, дайте просохнути, а потім протріть боковинкою сірникової коробки.

■ Щоб черевики, туфлі не скрипіли, підошву треба змастити касторовою олією і дати висохнути. Неприємний запах взуття можна усунути, якщо помити його розчином марганцю або протерти перекисом водню.

В	Е	Р	М	У	Т	В	Д	О	Т	О	Л	Ь
К	І	С	Д	І	В	Е	А	В	К	О	Р	М
С	А	Ж	О	В	Т	Р	Ш	Г	А	К	Ч	О
Ф	В	А	О	Ф	Е	А	Т	О	Ч	К	Ж	М
О	Р	С	И	Ь	Н	С	В	О	Я	А	И	Т
О	Ж	Д	Н	Г	Ь	Л	Т	О	М	А	Т	Е
К	Р	Щ	Д	Ж	М	І	К	В	А	Г	О	К
Б	О	Е	Н	Я	К	І	Н	У	Ф	К	А	Ш
П	Е	Ч	Ю	Щ	У	Н	А	С	Г	Р	И	Т
А	Н	П	Л	А	Л	Е	Р	О	Л	Е	К	Е
К	Ч	У	К	Л	Л	У	Б	С	У	Т	И	Р
К	І	Н	Е	С	К	О	П	Н	Х	А	З	Е
А	Х	И	Н	О	В	Я	Л	О	А	М	А	Р
Б	І	Ц	Е	П	С	Б	А	Р	Р	Д	Ж	У

КРОСВОРД

В угорському кросворді всі відповіді вже наведені в таблиці. Кожна буква використовується лише один раз, а слова змінюють напрям під прямим кутом. У кінці кожного запитання вказується кількість букв у слові-відповіді.

1. Залізниця з канатною тягою (9). 2. Чоловічий головний убір із козирком (6). 3. Місяць року (7). 4. Папська грамота, послання (5). 5. Ненаносний шар землі під грунтом (7). 6. Нагайка з переплетених ремінців (6). 7. Біблійна назва Бога (6). 8. Форсований бій у боксі, безперервна атака противника (7). 9. Сестра дружини (7). 10. Ударна кидальна зброя північноамериканських індіанців (8). 11. Одна з географічних координат (7). 12. Сплетена з лози риболовна снасть (5). 13. Зброєносець у козацької старшини (5). 14. Комаха роду бджолиних (6). 15. М'яз руки між ліктем і плечем (6). 16. Солодке виноградне вино, настояне на ароматичних травах (6). 17. Глухий тетерук (6). 18. Покрівельний матеріал (4). 19. Дворянський титул (5). 20. Ізольована частина судна (6). 21. Їжа тварин (4). 22. Білоруський парний народний танець (8). 23. Механізм для накачування або викачування рідин, газів (5). 24. Нижня частина вуха людини (5). 25. Електронно-променева трубка телевізора (8). 26. Злакова рослина (4). 27. Запечене або смажене м'ясо (6). 28. Сузір'я зодіаку (6). 29. Повзуча рослина (4). 30. Рідка страва (4). 31. Молдавський танець (4).

Склав Іван СОБКО.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД

1. Фунікулер. 2. Кашкет. 3. Жовтень. 4. Булла. 5. Материк. 6. Канчук. 7. Саваоф. 8. Форсинг. 9. Своячка. 10. Томагавк. 11. Довгота. 12. Верша. 13. Джура. 14. Джміль. 15. Біцепс. 16. Вермут. 17. Глухар. 18. Толь. 19. Барон. 20. Відсік. 21. Корм. 22. Лявониха. 23. Насос. 24. Мочка. 25. Кінескоп. 26. Жито. 27. Печеня. 28. Терези. 29. Плющ. 30. Борщ. 31. Джок.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Осінній час — сім погод у нас:
сіє, гріє, віє, туманіє, шумить, гуде ще й згори йде

14 вересня — Семена, Симеона Стовпника. Початок справжньої осені, початок «старого» бабиного літа. Закінчується 21 вересня і відліт ластівок. На Семена ясно — осінь буде погожа і тепла.

17 вересня — Христодули, ікона «Неопалима купина». Якщо носити ікону навколо вогню, вона може убезпечити від пожежі.

18 вересня — Захарія та Лисавети. За цим днем прогнозують зиму. Рано пожовтіло листя на горобині — рання осінь і рання та холодна зима.

19 вересня — Михайла Чудотворця. Від цього дня починають справляти храмові свята.

Прикмети вересня

■ Якщо виросли шишки на ялинах знизу — на ранні морози, а зверху — на пізні.
■ Сире літо, але тепла осінь — довга буде зима.
■ Бабине літо непогідне — осінь суха.
■ З'явилися опеньки — скінчилося літо.
■ На рослинах багато павутиння — гарна погода буде ще довго.

Голос України

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

▶ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
▶ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
▶ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
▶ Рукописів не повертаємо.
▶ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
▶ При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311168. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»